

28.9.2026

Viite: HE 174/2026 vp

Asia: Lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle lahjoitusvähennystä koskevista säännöksistä

Invalidiliitto ry on valtakunnallinen järjestö, joka edistää ja kehittää fyysisesti vammaisten sekä toimintaesteisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua, liikkua ja elää täysipainoista elämää. Invalidiliitossa on noin 22 000 henkilöjäsentä ja 136 jäsenyhdistystä.

On erittäin myönteistä, että hallitus on päättänyt esittämään lahjoitusvähennyksen piirissä olevien toimijoiden joukon laajentamista niin, että myös sosiaali- ja terveysalan järjestöt pääsevät lain piiriin. Aiempi linjaus rajata sosiaali- ja terveysalan järjestöt ulkopuolelle oli yhdenvertaisuuden näkökulmasta ongelmallinen ja olisi voinut aiheuttaa rajaamiseen liittyviä vaikeuksia.

Invalidiliitto huomauttaa, että lain piirissä olevien toimijoiden joukon laajentaminen ei kuitenkaan ratkaise niitä rahoitusvaikeuksia, joita suuri osa sosiaali- ja terveysalan järjestöistä tällä vaalikaudella kohtaa valtionavustusleikkausten vuoksi. Lahjoitukset eivät tule kompensoimaan avustusleikkauksia, mutta voivat tuki olla joillekin järjestöille avuksi, kunhan hallinnollinen taakka ei kasva liian suureksi.

Hallitusohjelmaan on kirjattu järjestötoimintaa koskevan ylimääräisen säätelyn keventäminen ja kansalaisjärjestöstrategiaan on kirjattu järjestöjen hallinnollisen taakan keventäminen. Hallituksen esityksessä kuvattu malli, jossa lahjoituksen saaja toimittaa Verohallinnolle tiedot saamistaan vähennyskelpoisista lahjoituksista, niiden antajista henkilötunnukseen ja lahjoitusten käyttötarkoituksesta, ei kuitenkaan ole hallinnollisesti erityisen kevyt.

Invalidiliitto ei kannata lahjoituksen saajan velvollisuutta identifioida ja ilmoittaa Verohallinnolle lahjoittajien tiedot. Lahjoittajien henkilötunnusten kerääminen voi vähentää lahjoitushalukkuutta ja lisäksi merkittävästi lahjoituksia saavien tahojen hallinnollista työtä.

Invalidiliiton näkemyksen mukaan lahjoittajan tulee olla aloitteellinen vähennyksen hakemisessa. Mallia voisi ottaa kotitalousvähennyksestä, jossa vähennyksen hakee työn teettäjä eikä yritys, jolta palvelu tilataan. Lisäksi on hyvä huomata, että jos lahjoituksen saaja ei syystä tai toisesta toimittaisi vaadittuja tietoja Verohallintoon, lahjoittaja voisi jäädä kokonaan ilman verovähennystä, joka on ehkä ollut kannustin lahjoituksen tekoon ylipäättään.

On mahdollista, että vähennyskelpoiset lahjoitukset keskittyisivät sellaisille yhdistyksille, joilla on voimavaroja ja mahdollisuudet kokonaisuuden hallintaan. Moni yhdistys voi todeta, että suhteessa mahdollisesti saataviin lahjoituksiin asian hallinnointi tulee liian kalliiksi ja raskaaksi eivätkä näin ollen hakeudu vähennyksen piiriin Verohallinnon listalle.

Lahjoitusvähennyksen laajentamisen tavoitteena on kannustaa yksityishenkilöitä ja yhteisöjä lisäämään lahjoituksia ja näin tehostaa järjestöjen mahdollisuuksia hankkia lisää yksityistä rahoitusta. Tavoite on hyvä, mutta jotta mahdollisimman moni lahjoittaisi, olisi hyvä vielä miettiä vähennyskelpoisten lahjoitusten alarajan madaltamista. Hallituksen esityksessä alarajaksi ehdotetaan luonnollisten henkilöiden osalta 500 euroa ja yhteisöjen osalta 850 euroa. Matalammat alarajat voisivat lisätä lahjoitushalukkuutta. Invalidiliitto tunnistaa, että suurempi lahjoittajien määrä lisäisi byrokratiaa ja vähentäisi verokertymää, mutta pitää rajojen madaltamista kuitenkin tarpeellisenä.

Esityksen mukaan luonnollisen henkilön verosta vähennetään lahjoitusten perusteella enintään 1 000 000 euroa vuodessa, jos lahjoitus tehdään tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle, mutta vain enintään 5 000 euroa vuodessa, jos lahjoitus tehdään tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, liikuntaa, urheilua, lasten tai nuorten hyvinvointia, sosiaalista hyvinvointia tai terveyttä tukevaan tai edistävään tarkoitukseen 57 a §:ssä tarkoitetulle Verohallinnon nimeämälle yhdistykselle tai säätiölle. Tämä ei ole yhdenvertaista ja Invalidiliitto ehdottaa, että vähennyksen enimmäismäärää korotetaan yhdistyksille ja säätiöille annettavien lahjoitusten osalta.

Esityksen mukaan lahjoituksen saajalla tulee olla tilintarkastaja, jotta voi tulla nimetyksi Verohallinnon 'vähennyskelpoiset lahjoituksen saajat' -listalle. Pienen yhdistyksen, jolla ei yhdistyslain mukaan tarvitse olla tilintarkastajaa, tilintarkastajakulu voisi ylittää lahjoitustuoton. Invalidiliitto pyytää eduskuntaa tarkastelemaan tilintarkastajavaatimusta vielä uudelleen.

Lopuksi Invalidiliitto toteaa, että Verohallinnon tulee valmistella ohjeistus niin lahjoittajille kuin lahjoitusten saajille, jotta lain edellyttämät toimenpiteet tulevat selkeästi kaikkien tietoon.

INVALIDILIITTO RY

Helsingissä 28.9.2026

Janne Juvakka
toimitusjohtaja

Laura Andersson
johtaja, yhteiskunnallinen vaikuttaminen